

Likus mažiau nei metams iki 2023 m. savivaldybių tarybų narių rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) išanalizavo Lietuvos savivaldybių tarybų narių kaitos duomenis ir parengė apžvalgą. Joje matoma, kaip keitėsi 60-ties Lietuvos savivaldybių tarybų sudėtys nuo pastarųjų visuotinių savivaldybių tarybų rinkimų, vykusių 2019 m. kovo 3 d., iki š. m. kovo 31 d.

Per trejų metų laikotarpį įvairiose Lietuvos savivaldybėse pasikeitė 225 savivaldybių tarybų nariai. Šiuo metu 60-yje Lietuvos savivaldybių iš viso dirba 1502 savivaldybių tarybų nariai įskaitant merus.

Dažniausiai nariai patys kreipiasi į VRK ir atsisako mandato dėl nesuderinamų pareigų su savivaldybės tarybos nario darbu. Ši priežastis yra dažniausiai įvardijama nariui išreiškus norą palikti tarybą. Tokių atvejų yra fiksuota 50,67 proc.

17,78 proc. savivaldybių tarybų narių atsisakė mandato dėl asmeninių priežasčių, o 12,44 proc. narių įgaliojimai nutrūko juos išrinkus į Seimą.

Per trejus metus pasitaikė atvejų, kai VRK nutraukė savivaldybių tarybų narių įgaliojimus anksčiau termino narių mirties atveju (7,11 proc.).

6,67 proc. VRK sprendimu neteko mandato nustačius, kad asmenys faktiškai eina nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario darbu pareigas. 2,67 proc. savivaldybių tarybų narių per trejų metų laikotarpį buvo pripažinti kaltais teismo sprendimu ir vadovaudamasi Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymu jų įgaliojimus VRK turėjo nutraukti.

Taip pat minėtas įstatymas numato, kad tarybos narys turi būti nuolatinis savivaldybės, į kurios tarybą buvo išrinktas, gyventoju. Jam išvykus nuolat gyventi už savivaldybės teritorijos ribų ir informavus VRK, jo įgaliojimai nutraukiami. Tokių atvejų VRK fiksavo 1,78 proc. Nustatytas vienas atvejis (0,44 proc.), kai savivaldybės tarybos narys buvo deklaravęs savo gyvenamąją vietą kitoje savivaldybėje ir neinformavęs VRK, dėl ko mandatas jam buvo panaikintas.

Taip pat vienas asmuo (0,44 proc.) buvo išrinktas meru. Dėl šios priežasties VRK nutraukė jo kaip savivaldybės tarybos nario įgaliojimus ir suteikė savivaldybės tarybos nario – mero mandatą.

Didžiausia savivaldybės tarybos narių kaita - Vilniaus miesto savivaldybėje

Per trejų metų laikotarpį VRK dažniausiai svarstė Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narių mandatų netekimo klausimus. Šioje Lietuvoje daugiausiai narių turinčioje savivaldybėje nuo

2019 m. pasikeitė 17 tarybos narių.

Biržuose ir Šilalėje keitėsi po 10 narių, Mažeikiuose, Rokiškyje ir Telšiuose – po 9, o Anykščių, Kėdainiuose ir Kelmės savivaldybėse – po 7 tarybų narius.

Nuo 2019 m. savivaldybių tarybų narių rinkimų Alytaus, Kupiškio ir Vilniaus rajonų savivaldybėse nepasikeitė nė vienas narys. Šiose savivaldybėse liko dirbti tie patys nariai, kuriuos prieš trejus metus išrinko rinkėjai.

Savivaldybių tarybose daugėja moterų

VRK duomenimis, lyginant 2019 m. išrinktų savivaldybių tarybų narių sudėtis ir dabartinius duomenis, pastebima, kad tarybose ima dirbti daugiau moterų. Jų skaičius įvairių miestų savivaldybėse per trejus metus padaugėjo 28 moterimis.

Iš viso 469 savivaldybių tarybų narių mandatų priklauso moterims (31,23 proc.), o 1033 mandatai – vyrams (68,77 proc.).

VRK duomenimis, Lietuvoje yra tik viena savivaldybė, kurios taryboje dirba daugiau moterų nei vyrų. Birštono savivaldybės tarybą sudaro 8 moterys ir 7 vyrai.

Kai kuriose savivaldybėse tarybų narių vyrų ir moterų skaičius yra proporcingas. Pavyzdžiui, Kėdainių rajono savivaldybės taryboje – 13 moterų ir 14 vyrų. Šalčininkų ir Šilalės rajonų savivaldybėse yra po 12 moterų ir po 13 vyrų.

Daugumoje savivaldybių vyrų yra ženkliai daugiau nei moterų. Pavyzdžiui, Marijampolės savivaldybės taryboje – 3 moterys ir 24 vyrai. Utenos rajono savivaldybėje – 3 moterys ir 22 vyrai, Druskininkų savivaldybėje – 4 moterys ir 21 vyras, Rietavo savivaldybėje – 3 moterys ir 14 vyrų.

Iš 60 Lietuvos savivaldybių, 56-ioms vadovauja merai vyrai, o 4-ioms merės moterys.

Lietuvoje nėra nė vienos savivaldybės, kurios taryboje dirbtų vien moterys arba vien vyrai.

Savivaldybių tarybų narių amžiaus vidurkis - daugiau kaip 54 metai

Š. m. kovo 31 d. duomenimis, bendras savivaldybių tarybų narių amžiaus vidurkis yra 54 metai ir 3 mėnesiai.

Daugiausia narių, dirbančių savivaldybių tarybose, priklauso amžiaus grupei nuo 55 iki 64 metų (31,42 proc.). 22,84 proc. tarybos narių yra sulaukę nuo 45 iki 54 metų.

18,84 procento tarybų narių patenka į amžiaus grupę nuo 65 iki 74 metų. Tarybų narių, kuriems yra nuo 35 iki 44 metų, yra 17,44 proc. 6,86 proc. – sudaro tarybų nariai, kuriems yra nuo 25 iki 34 metų.

2,06 proc. sudaro asmenys, kuriems 75 m. ir daugiau. Mažiausia dalis – (0,05 proc.) yra tarybų narių, kurių amžiaus grupė iki 24 metų.

Jauniausiai tarybos narei yra 21 metų, vyriausia šiuo metu yra sulaukusi 86-erių. Jauniausiam Lietuvos merui – 30-eji, vyriausias yra sulaukęs 69-erių metų amžiaus.

Savivaldybių tarybose dirba daugiausia Vytautų ir Daivų

Iš šiuo metu savivaldybių tarybų narių pareigas einančių asmenų didžiausią dalį sudaro nariai, turintys Vytauto ir Daivos vardus.

Populiariausi savivaldybių tarybų narių moterų vardai – Nijolė, Jūratė, Dalia, Edita ir Lina. Tarybų nariai vyrai dažniausiai nešioja Kęstučio, Jono, Antano, Arūno ir Sauliaus vardus.

Viena iš VRK funkcijų laikotarpiu tarp Savivaldybių tarybų rinkimų yra atlikti mandatų komisijos funkcijas. Sprendimai dėl savivaldybės tarybos narių bei tarybos narių – merų įgaliojimų pripažinimo nutrūkusiais, naujų savivaldybių tarybų narių įgaliojimus pripažinimo bei naujų arba pakartotinių rinkimų vienmandatėje rinkimų apygardoje paskelbimo priimami kolegialiai viešų VRK posėdžių metu.

Artėjant savivaldybių tarybų narių rinkimams VRK apžvelgė
savivaldybių tarybų narių kaitą

